

Motion till riksdagen 2012/13:Kr224

av **Tina Ehn m.fl. (MP)**

Mediefrågor

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utredning om en ny mediepolitik i Sverige.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att värna public services oberoende.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på förhandsgranskning av nya program-tjänster inom public service-företagen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utreda en ny radio- och tv-lag.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nätneutralitet.¹
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förhindra situationer där mediebolag med dominerande ställning hämmar en effektiv konkurrens.¹
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ändring av definitionen av kulturtidskrifter.

¹ Yrkandena 1 och 4–6 hänvisade till KU.

Fel! Okänt namn på

2 Motivering

En vanlig dag lägger svenskar mellan 9 och 79 år i genomsnitt sex timmar på att konsumera medier i någon form. Det är ingen avsevärd förändring sett till de senaste tio åren, men alltmer konsumerar vi fler medier. Internetanvändning är i dag lika vanligt som TV-tittande.¹ Sex av tio mellan 15 och 85 år har läst nyheter på nätet.²

Teknikutvecklingen förändrar våra medievanor. Vid slutet av 2011 fanns det 5,2 miljoner aktiva abonnemang med mobilt bredband. Det är en ökning med 2,7 miljoner på bara ett år. Samtidigt finns det 3,2 miljoner mobilabonnemang till så kallat smarta telefoner. Mediekonsumtionen kommer inte att minska, tvärtom. Sättet vi konsumerar medier kommer att fortsätta förändras även om medievanor sitter djupt och är en del av vardagliga rutiner och vanor.

Mot bakgrund av detta behöver mediepolitiken utvecklas. Miljöpartiet redogör i den här motionen för ett antal av dessa förändringar som vi anser behövs.

2.1 Värna public service oberoende

Den 11 september 2012 redovisade Public service-kommittén sina slutsatser kring den framtida finansieringen av public service-företagen. I den kommande beredningsprocessen får inte förändringar gällande finansieringsmodellen bli motiv för att inskränka public service-företagens oberoende. Med det förslag som nu föreslås blir det lättare för den regering som vill att begränsa oberoendet och uppdraget för public service. Miljöpartiet är kritiskt till detta.

I det fall finansieringen slutgiltigt föreslås förändras behöver insatser göras för att stärka oberoendet och främja utveckling på en rad områden. Riksdagen ska värna public services oberoende och förtroende hos svenska folket. Detta ger riksdagen regeringen tillkänna.

2.2 Om förhandsprövning

Myndigheten för radio och tv fick genom regeringsbeslut den 16 december 2010 i uppdrag att genomföra förhandsprövningar av sådana nya programtjänster som anmäls av programföretagen. Förhandsprövningarna ska innefatta såväl tjänstens allmänna värde, dvs. hur och i vilken mån tjänsten bidrar till att det aktuella företaget uppfyller sitt uppdrag i allmänhetens tjänst, som dess marknadspåverkan.

¹ Mediebarometern 2011, sammanställd av Nordicom, Göteborgs universitet.

² SOM-undersökningen 2011.

Miljöpartiet anser att förhandsprövningen av nya programtjänster inom public service innebär en inskränkning av public service-företagens oberoende ställning. Förhandsprövningen leder i dag till hämmad utveckling av public service på webben och till självcensur i programutvecklingen.

Riksdagen ger regeringen till känna att kravet på förhandsgranskning av nya programtjänster inom public service-företagen ska avskaffas.

2.3 Utred ny radio- och tv-lag

Regeringen sänkte koncessionsavgifterna för sändningstillstånd för kommersiell radio med 12 miljoner kronor för 2012, men angav inget skäl för det. Radiomarknaden har stora ekonomiska problem och regeringen vill stötta den. Miljöpartiet är tveksamt om det är rätt sätt att skapa en mediepolitik för ett modernt Sverige.

Tvärtom borde regeringen tala om hur den vill utveckla mediepolitiken och hur den vill underlätta befolkningens möjligheter att på likvärdiga villkor ta del av nyheter och information och att kommunicera med varandra inom hela landet. Det handlar om att medieföretagen i Sverige i dag har helt andra förutsättningar för sin verksamhet än som fanns för några år sedan. Mot den bakgrunden anser Miljöpartiet att radio- och tv-lagen bör utredas för att se över förutsättningar för och behov av olika sorters medier inom hela landet och för hela landets befolkning. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

2.4 Nätneutralitet

Utvecklingen av internet och digitala tjänster har medfört såväl att enskildas kommunikationsmöjligheter förbättrats som att teknikutvecklande och företagsande underlättats. Sverige är i dag ett av de ledande länderna när det gäller utveckling av dessa tjänster. Såväl utbyggnad av bredband som faktisk tillgång till och kunskande samt användning av internet och digitala tjänster är omfattande. Utvecklingen av olika medietjänster för fri kommunikation över internet har varit stor och har lett till en i väsentlig grad ökad frihet för enskilda. Det finns nu tecken på att denna frihetsutveckling är hotad genom bland annat teleoperatörers vilja att styra och kontrollera trafiken i näten. Stiftelsen för internetinfrastruktur visar till exempel i rapporten Hälsoläget i .se 2011 – Nätneutralitet från november 2011 hur trafikprioritering, fördelning och begränsning av tillgång till innehåll förekommer i de svenska näten. Ännu ett exempel är hur Telia börjat ta betalt för användare som vill använda vissa tjänster som konkurrerar med Telias egna tjänster på internet.

Vad som ovan beskrivits är problematiskt av flera skäl. Dels för konsumenter som riskerar att internetoperatörerna vid hög belastning prioriterar de egna tjänsterna framför de av konsumenten själv efterfrågade, dels ur ett innovations- och konkurrensperspektiv där utvecklingen av nya tjänster påverkas. Även ur ett demokratiperspektiv är utvecklingen problematisk. Operatörer har möjlighet att blockera information från konkurrerande medier och

Fel! Okänt namn på

möjlighet att hindra eller begränsa möjlighet till andra verklighetsbeskrivningar och yttranden från att spridas. Detta medför samtidigt ett visst intrång i enskildas integritet, då operatörerna behöver granska och sortera internetanvändarnas beteenden för att kunna göra dessa blockeringar och prioriteringar. Detta är djupt oroande. Regeringen bör återkomma till regeringen med förslag på hur Sverige kan uppnå nätneutralitet.

2.5 Ägarkoncentration

Ägandet på den svenska mediemarknaden har under de senaste decennierna gått igenom en omfattande koncentrationsprocess. Allt fler medieföretag har kommit att ingå i stora koncerner, där ägarskapet samlats hos ett fåtal aktörer. Exempelvis kontrollerar de fyra största ägarna idag två tredjedelar av den svenska dagspressen. Koncentrationen innefattar också distributionen av tidningar, tidskrifter och andra medier. Presstödet har som mål att främja mediemångfald, kulturell mångfald och en bredd i åsiktsbildningen och är en viktig del i demokratin. Det är bra, men inte tillräckligt för att garantera den mångfald av aktörer som är önskvärd. Inte heller kan det ökande antalet röster som hörs genom bloggar och microbloggar väga upp en ökande koncentration.

Ägarkoncentrationen hör i flera länder till de mest heta mediepolitiska ämnena. I svensk offentlig debatt har dock medieägandets betydelse kommit i skymundan för andra mediefrågor, som utformningen av dels public service-systemet, dels presstödet, samt på senare tid fildelning. Sverige saknar i dag lagstiftning mot ägarkoncentration i medierna. En sådan lag för att förhindra situationer där bolag med dominerande ställning hämmar en effektiv konkurrens bör utredas. Riksdagen ger regeringen detta tillkänna.

2.6 Definitionen av kulturtidskrifter

Den sedan 2010 gällande förordningen för statsbidrag till litteratur, kulturtidskrifter och läsfrämjande innefattar en mer begränsad definition av kulturtidskrifter än tidigare. Den innebär att fokus vid bidragsgivningen ligger på tidskrifter som huvudsakligen innehåller kulturdebatt, jämfört med tidigare då definitionen också innefattade exempelvis ekonomisk eller social debatt. Att snäva in definitionen av kulturtidskrifter kan knappast få effekten att kulturdebatten blir bredare. Snarare att floran av kulturtidskrifter smalnas av. Konsekvenser av förändringen bör utredas. Detta ger riksdagen regeringen tillkänna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 28 september 2012

Tina Ehn (MP)

Jabar Amin (MP)

Peter Eriksson (MP)

Jan Lindholm (MP)

Agneta Luttröpp (MP)

Agneta Börjesson (MP)

Maria Ferm (MP)

Magnus Ehrencrona (MP)

Mats Pertoft (MP)